

**COLEGIUL DE CRIMINOLOGIE,
ADMINISTRARE ȘI DREPT „VALERIU BUJOR”
CATEDRA DE DISCIPLINE JURIDICE ȘI ADMINISTRATIVE**

**CURRICULUMUL DISCIPLINAR
BAZELE DREPTULUI PROCESUAL PENAL (I)**

**SPECIALITATEA 42110 – JURISPRUDENȚĂ
CALIFICAREA 341105 – GREFIER**

Autor(i):

Recenzent(ți):

Adresa Curriculumului în internet:

APROBAT

Consiliul profesoral, proces-verbal nr. _____
din _____ 2021

Chișinău, 2021

STANDARD CURRICULAR

I. PRELIMINARII	3
II. MOTIVAȚIA ȘI UTILITATEA DISCIPLINEI PENTRU DEZVOLTARE PROFESIONALĂ	3
III. COMPETENȚELE PROFESIONALE SPECIFICE MODULULUI	3
IV. ADMINISTRAREA MODULULUI	3
V. UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚARE	4
VI. REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR PE UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE	6
VII. STUDIU INDIVIDUAL GHIDAT DE PROFESOR.....	7
VIII. LUCRĂRILE PRACTICE RECOMANDATE.....	8
IX. SUGESTII METODOLOGICE.....	8
X. SUGESTII DE EVALUARE A COMPETENȚELOR PROFESIONALE.....	8
XI. RESURSELE NECESARE PENTRU DESFĂȘURAREA PROCESULUI DE STUDII.....	10
XII. RESURSELE DIDACTICE RECOMANDATE ELEVILOR	10

I. PRELIMINARII

Cursul *Bazele dreptului procesual penal (I)*, contribuie la formarea specialistului în domeniul înfăptuirii justiției penale. Obiectul de reglementare juridică a dreptului procesual penal îl constituie procesul penal, adică activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești cu participarea părților în proces și a altor persoane, desfășurată în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală.

Cu această ocazie un rol important în studierea acestei unități de curs o au principiile procesului penal, instanțele judecătorești și competența lor, părțile și alte persoane participante la procesul penal, atribuțiile și statutul procesual, probatoriul, mijloacele de probă și procedeele probatorii, măsurile procesuale de constrângere, măsurile de păstrare a confidențialității, măsurile de protecție, termenele procedurale, actele procedurale comune și chestiunile patrimoniale în procesul penal.

Unitatea de curs are drept scop nu numai analiza propriu-zisă a legii procesual-penale, dar și, fapt deosebit de important, a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, ceea ce contribuie la formarea de specialiști cu o largă viziune europeană asupra problemelor legalității și a respectării drepturilor omului în activitatea jurisdicțională.

II. MOTIVAȚIA ȘI UTILITATEA DISCIPLINEI PENTRU DEZVOLTARE PROFESIONALĂ

Elevilor li se aduce la cunoștință un spectru vast de probleme cu care se confruntă teoreticienii și practicienii din domeniul dreptului procesual penal. De asemenea, li se formează abilități de a cerceta în profunzime și de a elucida cât mai adecvat starea actuală a problematicii privind activitatea procesual-penală.

Perfecționarea continuă a procesului de instruire juridică reclamă necesitatea ca toți cei care vor să absolvească specialitatea „Jurisprudență” să utilizeze cu maxim randament informația cu valoare formativă superioară din cadrul curriculumului la unitatea de curs *Bazele dreptului procesual penal (I)*, care este deschisă din perspectiva proiectării și dezvoltării curriculare.

Din această perspectivă, studiul unității de curs este orientat spre: familiarizarea elevilor cu importanța și valorile promovate de știința dreptului procesual penal; cultivarea spiritului de respect pentru lege; familiarizarea cu modificările și completările din legislația în vigoare; valorificarea deplină a potențialului intelectual al formabilului; prezentarea practicii judiciare relevante în sensul unei bune asimilări a doctrinei procesual-penale; formarea abilităților practice și lărgirea orizontului intelectual ale viitorilor specialiști.

Studiul unității de curs *Bazele dreptului procesual penal (I)* prezintă un interes deosebit pentru pregătirea specialiștilor care vor activa în calitate de grefieri, ofițeri de urmărire penală, procurori, avocați, judecători și contribuie în mod hotărâtor la dezvoltarea și aprofundarea practicii judecătorești în materie.

III. COMPETENȚELE PROFESIONALE SPECIFICE MODULULUI

- CS1.** Cunoașterea legislației procesual-penale și a conținutului ei.
- CS2.** Compararea diferitelor forme istorice ale procesului penal.
- CS3.** Compararea drepturilor și a obligațiilor diferitor subiecți ai activității procesual penale.
- CS4.** Aprecierea locului și rolului dreptului procesual penal în contextul altor ramuri de drept și al științelor juridice.
- CS5.** Determinarea interdependenței dintre diferite instituții ale dreptului execuțional penal.
- CS6.** Determinarea perspectivelor dezvoltării dreptului procesual penal în urma aderării la diverse documente internaționale.
- CS7.** Aprecierea rolului organelor de drept în implementarea noilor reglementări procesual-penale.

IV. ADMINISTRAREA MODULULUI

Semestrul	Numărul de ore			Modalitatea de evaluare	Numărul de credite	
	Total	Contact direct				
		Prelegeri	Practică/ Seminar			
III	120	40	35	45	Examen	4

V. UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚARE

Unitatea de competență	Unitatea de conținut	Abilități
1. Noțiuni generale privind procesul penal și dreptul procesual penal		
UC1. Cunoașterea conceptelor, teoriilor, paradigmelor și metodologiei din domeniul juridic	1.1. Definiția, trăsăturile și scopul procesului penal. 1.2. Formele istorice ale procesului penal. 1.3. Forma procesuală. 1.4. Fazele procesului penal. 1.5. Funcțiile procesuale; 1.6. Garanțiile procesuale. 1.7. Dreptul procesual ca ramură de drept și ca știință juridică; 1.8. Dreptul procesual penal și legătura lui cu alte ramuri de drept	A1. Utilizarea adecvată a terminologiei specifice. A2. Delimitarea particularităților procesului penal. A3. Caracterizarea formelor istorice ale procesului penal. A4. Ilustrarea evoluției formei procesuale în cadrul formelor istorice ale procesului penal. A5. Divizarea funcțiilor procesuale în dependență de fazele procesului penal. A6. Clasificarea tipurilor de garanții procesuale. A7. Stabilirea legăturii dreptului procesual penal cu alte ramuri de drept
2. Izvoarele dreptului procesual penal		
UC2. Determinarea izvoarelor caracteristice dreptului procesual penal	2.1. Noțiunea și sistemul izvoarelor dreptului procesual penal. 2.2. Normele juridice procesual penale. 2.3. Interpretarea normelor procesual penale. 2.4. Acțiunea legii procesuale penale în timp, în spațiu și asupra persoanelor	A8. Descrierea și clasificarea izvoarelor dreptului procesual penal. A9. Determinarea particularităților formelor de interpretare a normelor procesuale. A10. Argumentarea particularităților acțiunii legii procesual penale. A11. Clasificarea și explicarea formelor de interpretare a normelor juridice procesual-penale. A12. Proiectarea situațiilor în care să demonstreze modul de funcționare al excepției de neconstituționalitate în procesul penal
3. Principiile generale ale procesului penal		
UC3. Stabilirea particularităților și clasificarea principiilor generale ale procesului penal	3.1. Noțiunea și particularitățile procesului penal. 3.2. Sistemul și interconexiunea principiilor procesului penal. 3.3. Caracteristica principiilor procesului penal	A13. Definirea și descrierea principiile generale și speciale ale procesului penal. A14. Stabilirea importanței principiilor procesului penal. A15. Determinarea legăturii între

		diferite principii ale procesului penal
4. Subiecții procesului penal		
UC4. Delimitarea între participanții la procesul penal și subiecții procesului penal	4.1. Noțiunea și sistemul subiecților procesului penal. 4.2. Instanțele judecătorești și competența lor. 4.3. Partea acuzării. 4.4. Partea apărării. 4.5. Alte persoane participante la procesul penal	A16. Definirea statutului subiectului în procesul penal. A17. Caracterizarea formelor de competență ale instanțelor judecătorești în procesul penal. A18. Distingerea diferențele specifice dintre competența materială și competența teritorială. A19. Delimitarea atribuțiilor procurorului de atribuțiile ofițerului de urmărire penală în vederea aplicării măsurilor procesuale de constrângere
5. Probele și mijloacele de probă în procesul penal		
UC5. Cunoașterea trăsăturilor și a cerințelor esențiale înaintate față de probe în procesul penal	5.1. Teoria generală a probelor în procesul penal. Clasificarea probelor. 5.2. Probatoriul. 5.3. Mijloacele de probă și procedeele probatorii	A22. Definirea și clasificarea probelor în procesul penal. A23. Determinarea proprietăților esențiale ale probelor și a obiectul probatoriului. A24. Posedarea cunoștințelor despre datele neadmise ca probe în procesul penal. A25. Cunoașterea mijloacelor de probă și particularitățile procedeele probatorii
6. Măsurile procesuale de constrângere		
UC6. Posedarea cunoștințelor în privința sarcinilor și clasificării măsurilor de constrângere procesuală penală	6.1. Dispoziții generale privind măsurile procesuale de constrângere. 6.2. Reținerea în procesul penal. 6.3. Măsurile preventive. 6.4. Alte măsuri procesuale de constrângere	A26. Cunoașterea noțiunii măsurilor de constrângere procesual-penală. A27. Posedarea cunoștințelor în privința sarcinilor și clasificării măsurilor de constrângere procesual penală. A28. Aprecierea importanței măsurilor procesuale de constrângere. A29. Identificarea condițiilor și temeiurile reținerii
7. Măsuri de păstrare a confidențialității, măsuri de protecție și alte măsuri procedurale penale		
UC7. Cunoașterea particularităților păstrării materialelor de urmărire penală	7.1. Măsuri de păstrare a confidențialității urmăririi penale și modalitățile asigurării acesteia. 7.2. Măsurile de protecție a persoanei în legătură cu desfășurarea procesului penal. 7.3. Măsurile de înlăturare a cauzelor și condițiilor ce au contribuit la săvârșirea infracțiunii sau la alte încălcări a legislației	A30. Aprecierea importanței măsurilor de păstrare a confidențialității în procesul penal. A31. Distingerea măsurile de păstrare a confidențialității urmăririi penale de măsurile păstrării secretului de stat, comercial și altui secret ocrotit de lege. A32. Estimarea importanței stabilirii cauzelor și condițiilor ce au contribuit la săvârșirea infracțiunilor

8. Chestiuni patrimoniale în procesul penal		
UC8. Cunoașterea importanței și necesitatea examinării acțiunii civile în procesul penal	8.1. Noțiunea și scopul acțiunii civile în procesul penal; Elementele și condițiile acțiunii civile în procesul penal. 8.2. Examinarea acțiunii civile în procesul penal. 8.3. Cheltuielile judiciare. Compensarea și plata cheltuielilor judiciare	A33. Identificarea condițiilor de înaintare a acțiunii civile în procesul penal. A34. Distingerea subiecților acțiunii civile în procesul penal. A35. Caracterizarea modului de examinare a acțiunii civile în procesul penal. A36. Evaluarea diferitor soluții legale privitoare la acțiunea civilă în procesul penal. A37. Definirea cheltuielilor judiciare în procesul penal și descrierea repartizării cheltuielilor judiciare
9. Termenele procedurale și actele procedurale comune		
UC9. Posedarea tehnologiei de calculare a termenelor procedurale	9.1. Noțiunea și importanța termenelor procedurale; Calcularea termenelor procedurale și termenelor materiale. 9.2. Noțiunea actelor procedurale comune; Citarea și comunicarea altor acte procedurale. 9.3. Cereri și demersuri în procesul penal. 9.4. Erorile și omisiunile în actele procedurale; Nulitatea actelor procedurale	A38. Determinarea noțiunii, importanța și clasificarea termenelor procedurale. A39. Relatarea despre procedura de citare și de comunicare a actelor procedurale. A40. Cunoașterea noțiunii și a formei cererilor și a demersurilor. A41. Distingerea criteriilor de delimitare a încălcărilor procesuale ce atrag nulitatea actelor procedurale, de încălcare ce nu atrage nulitatea acestora. A42. Estimarea importanței nulității actelor procedurale

VI. REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR PE UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
1	Noțiuni generale privind procesul penal și dreptul procesual penal	13	4	4	5
2	Izvoarele dreptului procesual penal	13	4	4	5
3	Principiile procesului penal	13	5	3	5
4	Subiecții procesului penal	14	5	4	5
5	Probele și mijloacele de probă	13	4	4	5
6	Măsurile procesuale de constrângere	14	5	4	5
7	Măsuri de păstrare a confidențialității, măsuri de protecție și alte măsuri procedurale penale	13	4	4	5
8	Termenele procedurale și actele procedurale comune	14	5	4	5
9	Chestiuni patrimoniale în procesul penal	13	4	4	5
Total		120	40	35	45

VII. STUDIU INDIVIDUAL GHIDAT DE PROFESOR

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Noțiuni generale privind procesul penal și dreptul procesual penal			
Dreptul procesual ca ramură de drept și ca știință juridică	Referat: „Problema asigurării echității în procedura penală”	Prezentarea publică a referatului	Săptămâna 2
2. Izvoarele dreptului procesual penal			
Normele juridice procesual penale. Interpretarea normelor procesual penale	Comunicare: „Perspectiva utilizării precedentului judiciar ca izvor de drept în procedura penală a RM”	Prezentarea individuală a referatului	Săptămâna 3
3. Principiile procesului penal			
Caracteristica principiilor procesului penal	Proiect de grup: „Principiile procesului penal”	Susținerea proiectului de grup	Săptămâna 5
4. Subiecții procesului penal			
Partea acuzării. Partea apărării	Joc de rol: – Audierea bănuیتului. – Audierea învinuitului. – Audierea martorului. – Confruntarea. – Percheziția	Prezentarea argumentată a jocului	Săptămâna 7
5. Probele și mijloacele de probă			
Teoria generală a probelor în procesul penal. Clasificarea probelor	Referat: „Probele și mijloacele de probă în procesul penal”	Prezentarea informației	Săptămâna 8
6. Măsurile procesuale de constrângere			
Dispoziții generale privind măsurile procesuale de constrângere.	Referat: „Importanța măsurilor procesuale de constrângere”.	Susținerea referatului.	Săptămâna 9
Reținerea în procesul penal	Joc de rol: Înscenarea cazurilor de reținere în procesul penal	Participarea activă la jocul de rol	
7. Măsurile de păstrare a confidențialității, măsurile de protecție și alte măsuri procedurale penale			
Măsurile de păstrare a confidențialității urmăririi penale și modalitățile asigurării acestora	Redactarea unei plângeri: Către judecătorul de instrucție determinată de încălcarea secretului comercial	Prezentarea plângerii	Săptămâna 11
8. Termenele procedurale și actele procedurale comune			
Elementele și condițiile acțiunii civile în procesul penal	Schemă logică: Realizarea schemelor tematice	Demonstrarea schemelor-model	Săptămâna 12
9. Chestiuni patrimoniale în procesul penal			
Cereri și demersuri în procesul penal. Erorile și omisiunile în actele procedurale	Prezentare Power Point: – actele procedurale; – termenele procedurale; – cererile și demersurile în procesul penal; – erorile și omisiunile în actele procedurale	Prezentarea proiectului	Săptămâna 13

VIII. LUCRĂRILE PRACTICE RECOMANDATE

1. Rolul procurorului în faza de urmărire penală.
2. Problemele asistenței juridice internaționale în materie penală.
3. Extradarea în contextul asistenței juridice internaționale.
4. Formele de cooperare juridică internațională în materie penală.
5. Controlul judiciar al procedurii prejudiciare.
6. Problemele realizării fazei de urmărire penală.
7. Aspecte teoretico-practice ale judecării cauzei penale.
8. Reglementarea măsurilor procesuale de constrângere.
9. Reglementarea probelor și mijloacelor de probă.
10. Termenele procedurale și acte de procedură comună.
11. Procedura privind acordul de recunoaștere a vinovăției.

IX. SUGESTII METODOLOGICE

Învățarea este o activitate psihică complexă de însușire activă a deprinderilor, de formare a cunoștințelor și asimilare a experienței sociale ce duce la dezvoltarea personalității prin dobândirea de noi capacități de acțiune și de modificare adaptativă progresivă a comportamentului, la noile cerințe ale vieții și activității.

Specificul componentei metodologice constă în caracterul preponderent interactiv al strategiilor didactice. Metodologia utilizată în cadrul orelor de curs este:

- metoda învățării prin descoperirea dirijată (acceptând mai mult întrebările deschise), metoda de situații problematizate și, parțial, metoda experiențelor;
- modelul de structurare a lecției OSIOS (Orientarea, Scanarea, Interpretări proprii, Organizarea, Schematizarea);
- proiectarea lecției A-B-C (A-Orientarea, B-Achiziții, C-Aplicație și transfer);
- metoda de structurare a lecției „Știu-Vreau să știu-Am învățat”;
- metoda celor 5 D (Descifrarea, Definirea problemei, Dezvoltarea problemei, Delegarea sarcinii, Designul problemei).

X. SUGESTII DE EVALUARE A COMPETENȚELOR PROFESIONALE

Evaluarea reprezintă o componentă esențială a procesului de predare-învățare. Acest curriculum impune abordarea unor idei noi ale evaluării în procesul de instruire. Fiind o secvență obligatorie pentru măsurarea și aprecierea unităților de competențe, evaluarea propune deplasarea accentului de la evaluarea rezultatelor finale ale învățării, la procesul de învățare. Principiul de bază al evaluării autentice îl constituie conceptul de educație centrată pe subiect (elev) și autenticitatea demersului.

În procesul evaluării vor fi încurajate demersurile formative, astfel extensia conceptului de evaluare de la clasic spre constructiv, va oscila între următoarele experimentări – tipuri de evaluare:

- Evaluarea dirijată de cadrul didactic, formulată motivat ca anumite sarcini în fața elevilor, cu descriptori clare, criteriile de care vor ține cont elevii și care nu vor permite interpretări libere, opace.
- Autoevaluarea – un instrument veridic de centrare pe elev, pe posibilitatea participării la propriile performanțe.
- Evaluarea reciprocă, este o condiție optimă a dezvoltării, asigurându-se socializarea grupului de elevi, coparticiparea în formarea semenilor, precum intensificarea convingerilor proprii. În cadrul proiectelor

de grup, aprecierea rezultatelor colegilor va instrui miza unei activități ulterioară eficientă, sau demersul formativ ce va fi pe deplin asigurat.

În dependență de funcțiile evaluării, cadrele didactice vor utiliza: **evaluarea inițială** cu funcție diagnostică și funcție prognostică; **evaluarea formativă** – funcție de constatare a rezultatelor și de sprijinire continuă a elevilor, funcție de feed-back, funcție de corectare și verificare a rezultatelor, funcție de clasificare, funcție de comunicare a rezultatelor, funcție de certificare a nivelului de cunoștințe și abilități, funcție de selecție, funcție de orientare școlară și profesională.

Integrarea reușită a evaluării în contextul procesului educațional rezidă în elaborarea strategiei de evaluare ca parte componentă a strategiei didactice. Pentru evaluarea randamentului școlar, profesorul va utiliza diverse metode și tehnici de evaluare ca:

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
1.	Proiect elaborat	<ul style="list-style-type: none"> – Validitatea proiectului – gradul în care acesta acoperă unitar și coerent, logic și argumentat tema propusă. – Completitudinea proiectului – felul în care au fost evidențiate conexiunile și perspectivele interdisciplinare ale temei, competențele și abilitățile de ordin teoretic și practic și maniera în care acestea servesc conținutului științific. – Elaborarea și structura proiectului – acuratețea, rigoarea și coerența demersului științific, logica și argumentarea ideilor, corectitudinea concluziilor. – Calitatea materialului folosit în realizarea proiectului, bogăția și varietatea surselor de informare, relevanța și actualitatea acestora, semnificația datelor colectate, s.a. – Creativitatea – gradul de noutate pe care-l aduce proiectul în abordarea temei sau în soluționarea problemei.
2.	Referat	<ul style="list-style-type: none"> – Corespunderea referatului temei. – Profunzimea și completitudinea dezvoltării temei. – Adecvarea la conținutul surselor primare. – Coerența și logica expunerii. – Utilizarea dovezilor din sursele consultate. – Gradul de originalitate și de noutate. – Nivelul de erudiție. – Modul de structurare a lucrării. – Justificarea ipotezei legate de tema referatului. – Analiza în detaliu a fiecărei surse de documentare.
3.	Rezumat oral (comunicare)	<ul style="list-style-type: none"> – Expune tematica lucrării în cauză. – Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării. – Expunerea orală este concisă și structurată logic. – Folosește un limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării în cauză. – Respectarea coeficientului de reducere a textului: 1/3 din textul inițial.
4.	Rezumat scris (redactare)	<ul style="list-style-type: none"> – Expune tematica lucrării în cauză. – Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării. – Textul rezumatului este concis și structurat logic. – Folosește un limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării în cauză. – Fidelitatea: înțelegerea esențialului și reproducerea lui, nu trebuie să existe contrasens. – Coerența: rezumatul are o unitate și un sens evidente, lizibile pentru cei care nu cunosc textul sursă.

	<ul style="list-style-type: none"> - Progresia logică: înlănțuirea ideilor, prezentarea argumentelor sunt clare și evidente. - Angajamentul autorului, aptitudine critică corect evaluată și transpusă. - Respectarea modalităților de enunțare a textului sursă: rezumatul este o oglindă micșorată dar fidelă textului sursă. - Muncă pertinentă de reformulare: rezumatul nu este un colaj de citate. - Respectarea coeficientului de reducere a textului: 1/4 din textul inițial. - Stăpânirea normelor sintactice la nivel de prezentare logică a ideilor, frazelor, paragrafelor textului. - Text formatat citet, lizibil. plasarea clară în pagină.
--	---

XI. RESURSELE NECESARE PENTRU DESFĂȘURAREA PROCESULUI DE STUDII

Cerințe față de sălile de curs	
Bazele dreptului procesual penal I	<ul style="list-style-type: none"> - Calculatoare portabile (laptop, notebook). - Proiector. - Planșe. - Postere. - Suport de curs. - Culegeri de acte procedurale penale.

XII. RESURSELE DIDACTICE RECOMANDATE ELEVILOR

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa
1.	Gurschi C., Ursache P., Sedlețchi Iu., ș.a. <i>Modele de acte procedurale în procesul penal</i> . Bons Offices, Chișinău, 2014, 1400 p.	Bibliotecă
2.	Dolea I., Roman Dm., Sedlețchi I., ș.a. <i>Drept procesual penal</i> . Cartier juridic, 2005	Bibliotecă
3.	<i>Cod penal al RM</i>	Bibliotecă
4.	<i>Codul de procedură penală al RM</i>	Bibliotecă